

**ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ШУМАНАЙ ВА ҚОНЛИКҮЛ
ТУМАНЛАРИДА ҚАТТИҚ МАИШИЙ ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИГИШ, САРАЛАШ ВА
СОТИШ БҮЙИЧА КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БҮЙИЧА**

ЛОЙИХА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент ш. 2021

Мундарижа

1. Резюме.....	3
2. Молия бўлими.....	10
3. Ижтимоий бўлим.....	17
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	20
5. Техник-технологик бўлим	25
6. Экологик бўлим.....	35
7. Институционал бўлим	38
8. Архитектура-қурилиш бўлими	39
9. ДХШ тўғрисидаги битим	40
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	41
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	43
12. Лойиҳани баҳолаш	45

1. Резюме

Мустақил ривожланиш йилларида мамлакатимизда экологик муаммоларни ва уларнинг салбий оқибатларини бартараф этиш бўйича бой тажриба тўпланди. Бу йўналишда республикада ёқилғи ва энергиядан фойдаланиш технологияларини яхшилаш; тежамкор қурилма ва технологияларни тақомиллаштириш ва жорий этиш; қайта тикланадиган энергия манбаларидан фойдаланиш; атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва соғлиқни сақлаш соҳасидаги қонунчиликни ислоҳ қилиш; Оролбўйи минтақасидаги экологик муҳитни реабилитация қилиш бўйича кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мураккаб ва кенг кўламли экологик муаммолар кўп тармоқли ва комплекс ёндашувни ҳамда бозор муносабатларининг шаклланиш шароитида ўта чегараланган ички ресурсларни талаб этади.

Охирги 20 йилда атмосферага ифлослантирувчи чиқиндиларни ташлаш 2,1 бараварга, заҳарли оқава сувлар 2 бараварга камайди. Пестицидлардан фойдаланиш охирги 5 йилда 5 бараварга қисқарди. Ҳозирги пайтда пахта яккаҳокимлигига барҳам берилиб, пахтазорлар умумий экин майдонининг 40 фоизини ташкил этмоқда. Миллий қўриқхона, боғ, буюртма қўриқхона ва экологик марказлар ривожланди.

Ушбу лойиҳа ҳам юқорида келтирилган ўзгаришларнинг натижаси ўлароқ, Қорақалпоғистон Республикасида чиқиндиларни ташиш, тўплаш ва қайта ишлашни ривожлантиришни ўз ичига олади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончлилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Мазкур норма 2 хил манбаада турлича келтирилган:

1. 27.08.2011 й.да ишлаб чиқилган 0297-11-рақамли санитар қоидалар ва нормаларга муфовиқ 1 киши учун ҚМЧ миқдори 1.17 кг деб қабул қилинган.
2. Ўзбекистон Республикаси Давлат экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қорақалпоғистон Республикасида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0.75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирилади).

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб 2 хил сценарийда ҳисоб-китоб тақдим қилинади ва потенциал талабгорлар хоҳишига кўра

Лойиҳа-баҳолаш ҳужжати

Шуманай ва Қонликўл туманлари

бирини танлаш имконияти тақдим қилинади. Лойиҳа-баҳолаш ҳужжатида нисбатан афзал кўрилган (лойиҳа-баҳолаш ҳужжатини тузувчининг субъектив фикрига кўра) сценарий бўйича маълумотлар келтирилади. Иловада эса 2 та сценарий бўйича ҳисоб-китоблар келтирилади.

Лойиҳанинг номи

Қорақалпоғистон Республикасининг Шуманай ва Қонликўл туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш бўйича

Ташаббускор хақида

Шуманай ва Қонликўл туманларидағи мазкур Давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббукори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонига асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг приорвард мақсади бўлиб Шуманай ва Қонликўл туманларини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусийдан шерикга сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар қатнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **9 233 270.66** минг сўмни ташкил қиласди.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Қорақалпоғистон Республикасининг Шуманай ва Қонликўл туманларида амалга оширилиши мўлжалланган.

Шуманай тумани- Қорақалпоғистон Республикасидаги туман. 1950 йил 6 октябрда ташкил топган. 1960 йил 5 февралда Қўнғирот ва Хўжайли туманларига қўшиб юборилган. 1976 йил 9 январда қайта ташкил этилди. Шарқдан Хўжайли, Қанликўл, шимол ва ғарбдан Қўнғирот туманлари, жанубдан Туркманистон Республикаси билан чегарадош. Майдони- 0.64 минг км.кв. Туманда 1 та шаҳар ва 6 та овул фуқаролари йиғини бор. Маркази- Шуманай шаҳри.

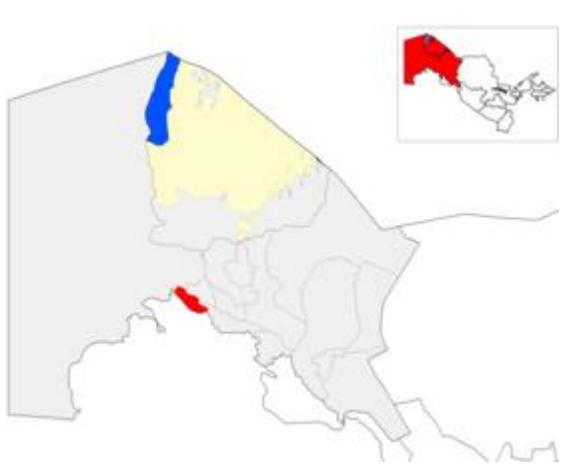
Иқлим

Иқлими кескин континентал, йиллик ўртача температура 11°C . Январ ойининг ўртача температураси 6.9°C , июлники эса 27.1°C . Йиллик ёғин миқдори 125 мм. Рельефи асосан, пасттекислиқдан иборат.

Аҳолиси

2021-йил январ ҳолатига кўра **56 585** киши

Шуманай	
Туман	
Республика	Қорақалпоғистон
Майдони	0.64 минг кв.км
Аҳолиси	56 585
Ташкил топган	1976 йил 9 январ
Аҳоли таркиби	Қорақалпок, ўзбек
Соат минтақаси	UTC +5

Қорақалпоғистон Республикасининг марказий туманларидан бири Қонликўл А-380 Ғузор-Бухоро-Нукус-Бейнеў автомагистрал йўли бўйида жойлашган.

Қонликўл тумани дастлаб Қунград туманинг бўлими бўлиб, 1970 йил 7 декабрда Ленинабад тумани бўлиб ташкиллаштирилган. Қорақалпоғистон Республикасининг Жўнқорғи Совети Президумининг Фармони асосида 1993 йил 9 январдан бошлаб Қонликўл тумани бўлиб ўзгартирилган. Шимоли ғарбдан Қўнғирот, шарқдан Кегейли, жанубдан Нукус, жанубдан Шуманай туманлари билан чегарадош.

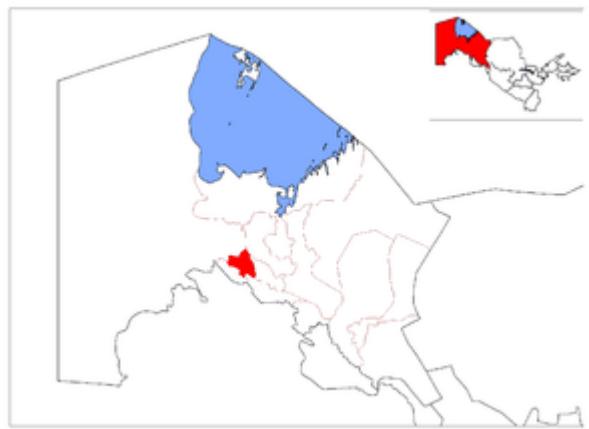
Иқлим

Иқлими кескин континентал, январнинг ўртача ҳарорати 7.1°C , июлники эса 25.8°C . Йиллик ёғин миқдори 108 мм.

Аҳолиси

2021-йил январ ҳолатига кўра **51 698** киши

Қонликўл	
Туман	
Республика	Қорақалпоғистон
Майдони	900 км. кв
Аҳолиси	51 698
Ташкил топган	1970 йил 7 декабр
Аҳоли таркиби	Қорақалпок, ўзбек
Соат минтақаси	UTC +5
Динлар таркиби	Мусулмонлар

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йигиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йигилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб ҳалқقا манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йигиши қамров даражасини 100%га олиб чиқиш учун зарур маҳсус техникалар сонини **11** тага етказиш учун қўшимча **5** дона чиқинди ташувчи маҳсус техникаларни инвестиция қилиш;
- Чиқиндиларни йигиши учун **5** дона маҳсус жой (чиқинди йигиши майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;
- Чиқинди йигиши жойларида, чиқинди йигилиши мўлжалланган қунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **50** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

Лойиха-баҳолаш хужжати

Шуманай ва Қонликүл туманлари

Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Шуманай ва Қонликүл туманларида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиха доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиха учун фойдаланиш талабини қўяди.

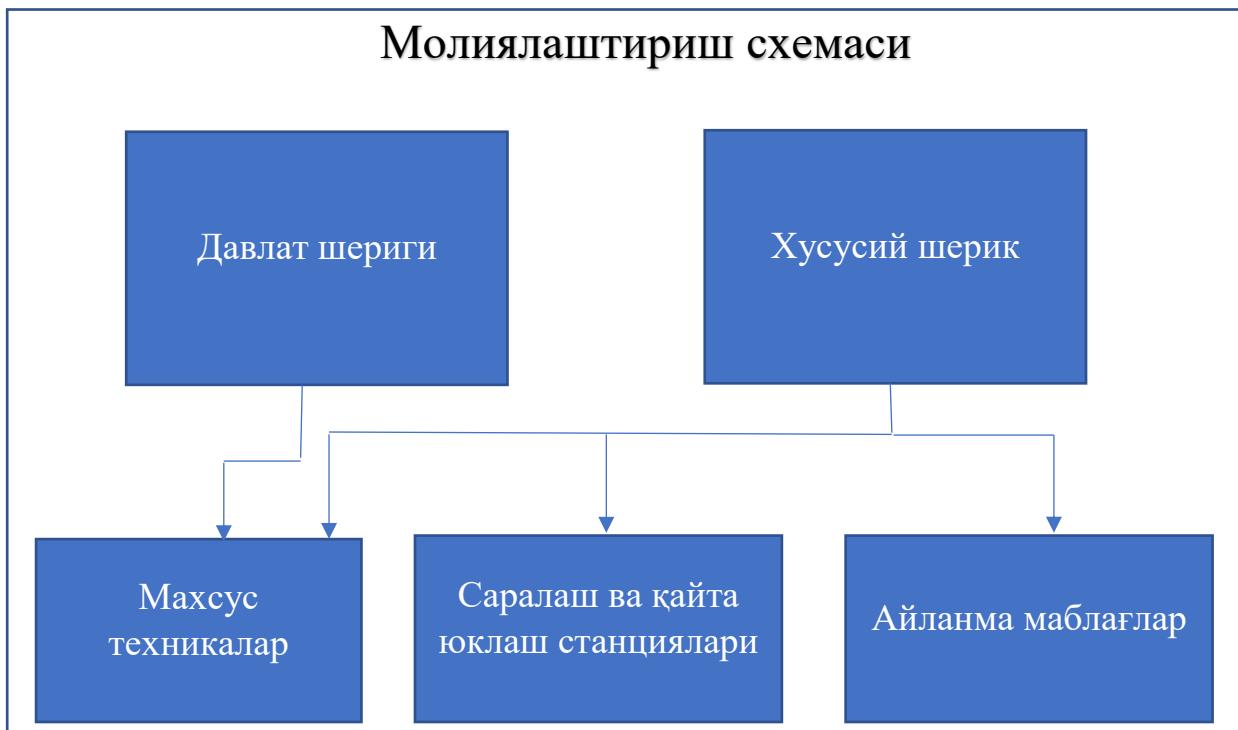
Лойихадан фойда кўрувчилар

Лойиха амалга оширилиши Шуманай ва Қонликүл туманларида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қиласи. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шахар ичидаги юридик шахслар лойихадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **9 233 270.66** минг сўмни ташкил қиласди

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та маҳсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ майший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ майший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик

фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркам қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиха ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, худудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиши ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қиласи.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

Лойиҳанинг дастлабки қиймати **9 233 270.66** минг сўмни ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, хомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда бошқа ташки манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	4 342 378,32	8 456 000,00	12 798 378,32	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	3%
Жами капитал қўйилмалар	4 342 378,32	8 856 000,00	13 198 378,32	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	20 000,00	377 270,66	397 270,66	3%
Лойиҳани тайёrlаш харажатлари	20 000,00	0,00	20 000,00	0,15%
Айланма маблағлар	0,00	327 270,66	327 270,66	2,41%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,37%
Бошланғич инвестицион капитал	4 362 378,32	9 233 270,66	13 595 648,98	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	411 545,12	871 063,27	1 282 608,39	
Улушлар	32,1%	67,9%	100%	

Лойиҳа-баҳолаш хужжати

Шуманай ва Қонликўл туманлари

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **9 233 270.66** минг сўм микдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йилни** ташкил қиласди.

Лойиҳа доирасида киритиладиган инвестиция қуйидаги тармоқ графигига асосланади:

минг
сўмда

Давр	Амалга ошириладиган иш турлари						
	Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	Маъмурий-майший бино қуриш	Чиқинди йифиш шахобчалари қуриш	Чиқинди ташиб машиналари харид қилиш	Чиқинди контейнерлари харид қилиш	Чиқинди саралаш ва чикиндими қайта ишлаш ускуналари харид қилиш	Бошқа турдаги маҳсус техникалар харид қилиш
2021 йил III чорак	20 000,0						
2021 йил IV чорак							
2022 йил I чорак							
2022 йил II чорак							
2022 йил III чорак							
2022 йил IV чорак		400 000,0					
2023 йил I чорак							
2023 йил II чорак							
2023 йил III чорак							
2023 йил IV чорак							
2024 йил I чорак							
2024 йил II чорак							
Жами сумма				8 856 000			

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Ушбу лойиха доирасида 1 йиллик умумий ишлаб чиқариш харажатлари 4 529 247.95 минг сўмни ташкил қилиши кўзда тутилмоқда. Ишлаб чиқариш харажатлари қўйидагича бўлинади:

- Лойиҳани тайёрлаш харажатлари — 20 000 минг сўм;
- Айланма маблағлар — 4 527 247.95 минг сўм;
- Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар — 50 000 минг.

2.3 Маҳсулот таннархи, тарифлар

Хозирда Қорақалпоғистон Республикаси Шуманай ва Конликўл туманларида жисмоний шахсларга 1 йиллик тариф микдори яъни бир киши учун 31,2 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 46 минг сўмни ташкил этади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш микдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар қўйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	31.2	32.76	34.3	35.8	37.4	39	40.5	42.1	43.6	45.2
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС сиз)	46	48,3	50,6	52,9	55,2	57,5	59,8	62,1	64,4	66,7

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 5.03 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

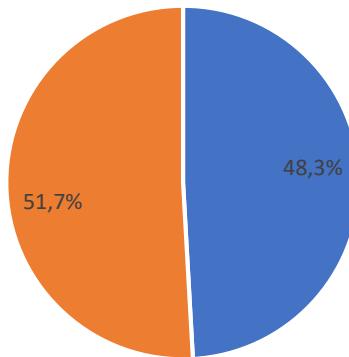
- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;

- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Савдолардан олинадиган тушум ва харажат ҳисоб-китоби

Даромадлар ҳисоби. Корхона тўлиқ қувват билан ишласа, 7 197 567.1 минг сўм микдорда тушум бўлиши прогноз қилинган. Жами тушумнинг 51,7 фоизи (ёки 3,71 млрд. сўми) сараланган иккиламчи хом ашё сотувидан, 48,3 фоизи (ёки 3,47 млрд. сўми) чиқинди учун аҳоли ва юридик шахслар тўлайдиган тўловлардан тушадиган тушум орқали шаклланади.

Лойиҳа давомида корхонанинг йиллик даромад манбалари
нисбати (фоизда)

- Чиқинди учун аҳоли ва юридик шахслар тўлайдиган тўловлардан тушадиган тушум
- Сараланган иккиламчи хом-ашё сотувидан тушадиган тушум

Харажатлар ҳисоби. Қилинган ҳисоб-китобларга кўра, корхона тўлиқ кувват билан ишласа ва мавжуд фаолиятни амалга ошириши учун йиллик **5 120 978** минг сўм харажат қилиши керак. Ушбу харажатнинг **3.69** млрд. сўми доимий харажатлар, **1.42** млрд. сўми ишлаб чиқариш ҳажмига мутаносиб ўзгарувчан харажатлар саналади.

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши(%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улущ, %
Ишлаб чиқариш ҳаражатлари	0%	100%	0	1 093 957	1 093 957	21%
Электр ва ресурслар ҳаражати	5%	95%	16 440	312 361	328 802	6%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи ҳаражатлари	100%	0%	1 548 000	0	1 548 000	30%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	185 760	0	185 760	4%
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	100%	0%	19 025	0	19 025	0%
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг ижараси бўйича ҳаражатлар	100%	0%	539 426	0	539 426	11%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича ҳаражат	100%	0%	1 193 730	0	1 193 730	23%
Бошқа операцион ҳаражатлар	50%	50%	8 086	8 086	16 173	0%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	3%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	733	13 933	14 666	0%
ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР			3 692 641	1 428 337	5 120 978	100%

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили(WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлилигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисобкитоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин. NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажакдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га teng. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нархини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибадорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажакдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдорига бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	14 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	7 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	4 055 794
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	22 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	18,9 %
Фойдалилик индекси (PI)	1,4

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Лойиҳа доирасида ҚМЧни тўплаш, ташиб, саралаш билан шугулланадиган кластернинг потенциал рисклари ишлаб чиқариш риски, тижорат риски, молиявий риск ва форс-мажор риски билан ифодаланади.

Муассаса маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда ҚМЧ билан боғлиқ хизматларни кўрсатиш жараёнидаги қоида бузилишларни катта тажриба ва юқори малакага эга бошқарув ва ишлаб чиқариш ходимларини ишга олиш орқали минималлаштирилади.

Шу билан бирга, компания ушбу риск тоифасининг олдини олиш бўйича куйидаги ишларни амалга оширади:

- ҚМЧни тўплаш, ташиб, саралашнинг бозор шароитларини тизимли ўрганиш;
- Маҳсулотлар ассортиментини кўпайтириш ва аҳоли ҳамда юридик шахсларга ҚМЧ билан боғлиқ хизматлар кўрсатиш сифатини узлуксиз ошириш;
- Кенг кўламли реклама тадбирларини ўтказиш ва бошқалар.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор риски – кутилмаган ҳолатлар (табиий оғатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ушбу лойиҳа амалга ошиши натижасида Қорақалпоғистон Республикасининг Шуманай ва Қонликўл туманларида 82 та янги иш ўрни яратилади. Корхонанинг 1 йиллик иш ҳақи фонди **1 915 200.00** минг сўмни ташкил этади. У қўйидаги штат жадвали асосида ишлашни режалаштирумокда:

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртacha иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>АДМИНИСТРАЦИЯ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,0
Юкловчилар	22	1 500,00	396 000,0
Ҳайдовчилар	16	1 500,00	288 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	8	1 500,00	144 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	78		1 548 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>185 760,00</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	82		1 915 200,00

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қиласи.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 78 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Лойиҳа доирасида 24 нафар сараловчи иш билан таъминланади. Улар иилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган чиқиндиларни саралаш комплекси

фаолиятини ташкил қиласи ва комплексга келиб тушган қаттиқ майший чиқиндилар таркибидан қайта ишланадишидан хом ашёни ажратиб олади.

Шуманай ва Қонликўл туманларида чиқиндиларни тўплаш, ташиб ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 11 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 5 дона бошқа турдаги маҳсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 16 нафар ҳайдовчи иш билан таъминланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи бўлади. Шунда юкловчи ходимларнинг жами сони 22 кишини ташкил қиласи.

3.2 Мехнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Мехнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ти Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиб, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсуниши керак. Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиб, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари кўйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадок;
- и) чиқиндиларни ташибга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни долигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;

м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланилдиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрлиқлар ёпишириш;

н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳанинг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида худудда маълум бир қатлам ижтимоий гурӯхни иш таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Шуманай ва Қонликўл туманларидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади.

Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сифимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корхонанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва қўшимча иш ўринлари яратилишига ва корхонанинг ижтимоий-иктисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятларини баҳолаш

Маркетинг тадқиқотлари хар қандай бизнеснинг асоси ҳисобланади. Бизнес-режа тузилаётганда маркетинг бўлими алоҳида эътибор билан қаралиши керак бўлган бўлим саналади.

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукаммал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қиласди.

Лойиҳа майший чиқиндиларни Шуманай ва Қонликўл туманлари худудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Иккала туман аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 108 283 кишини ташкил этган ҳамда Шуманай туманида аҳолининг йиллик ўртacha ўсиши 0.90% ни, Қонликўл туманида эса 1.38% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охирги йилига келиб аҳоли сони 12.8 минг кишига (ёки 11,9% га) ортишини билдиради. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, иқтисодиёти саноатлашган Шуманай тумани ҳамда сўнгги йилларда йирик лойиҳалар амалга оширилаётган Шуманай ва Қонликўл туманларининг Ялпи Худудий Маҳсулоти (ЯХМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртacha ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Шуманай ва Қонликўл туманлари худудини, яъни 1.54 минг км.кв майдонни ҳамда ушбу худудда яшовчи 108 283 нафар аҳолини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайta шакллантириш, худуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа йилига 100,0 минг тонна чиқиндиларни саралаш комплекси яратилишини кўзда тутади.

4.4 Marketing Mix (4P) стратегияси

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қўйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайнни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олиниши натижасида қўйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қорақалпоғистон Республикаси ва унга ёндош ҳудудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли

хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиласми хом ашёни сотиш, иккиласми хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Шуманай ва Қонликўл туманларида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг қўп маҳсулот харид қиласидиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак. Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (СММ – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5 Сотув режаси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- a) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- b) қаттиқ майший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 3.37 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 99.4 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Шуманай ва Қонликўл туманларида истиқомат қилувчи 108 283 минг аҳолининг йиллик 31.2 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 94 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 46 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш кувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Ҷоғоз	тонн	5 602	320,00	1 792 776,66
Металл	тонн	682	200,00	136 355,37
Резина	тонн	237	250,00	59 284,94
Полиэтилен	тонн	5 069	280,00	1 419 281,52
Текстил	тонн	1 156	175,00	202 309,87
Шиша	тонн	1 097	100,00	109 677,14
ЖАМИ		13 843		3 719 685,50

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри хисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коефициентга тааллуқли хисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қиласиди. Талаб мижозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий ичтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та металлни, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Нукус, Бухоро, Жиззах, Қарши, Навоий, Термиз, Гулистон ва Урганч) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ майший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлашининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларигача ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун маҳсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 50 та контейнерлар, 5 та чиқинди ташиш учун мўлжалланган маҳсус техника, 1 та маҳсус техника мультилифт, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси ва 1 та чиқиндиларни салалаш линиясини харид қилиш ва 5 та чиқинда йиғиш шахобчаси, 1 та

Лойиха-баҳолаш хужжати

Шуманай ва Қонликўл туманлари

сараблаш линияси учун маъмурий-маиший бино қуриш режалаштирилган. Ҳамда давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (6 та чиқинди ташувчи, 1 та мультилифт, 2 та бульдозер) майший чиқиндиларни ташиб билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда қўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган маҳсус техникалар

Маҳсус техника тури	Маҳсус техника русуми	Сони
Мусуровоз	ISUZU NQR 71PL	1
Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	3
Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L KL	2
Мультилифт	ISUZU NQR 71PL	1
Бульдозер	TY-160	1
Бульдозер	YTO C-1402	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиб ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ майший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиб машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шоҳобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг маҳсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ майший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ майший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 — 120 л) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автомототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ майший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан майший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (фильтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиласми хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Шуманай ва Қонликўл туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қўйидаги жараёнлар кемакетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди ёиғиш шахобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилаган чиқинди худудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланди
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси худудига жойлаштириш режалаштирилган
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади
7. Контейнерлардаги чиқиндилар маҳсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Майший чиқиндиларни йиғиши пункти

Майший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларида ёки тижорат ёки давлат идоралари участкаларида бошланади. Майший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Майший чиқиндиларни йиғиши пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Майший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, қайта ишланади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувоғиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан майший чиқиндаларни ташиб кетиш маҳсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Шуманай ва Қонликүл туманларидағи мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки хисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йигини контейнерлари

Ҳозирги Қорақалпоғистон Республикаси Шуманай ва Қонликүл туманларида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2016 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Ҳудудда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиха доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **50** та бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида хар ҳил рангдаги қопқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли

чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқаси) тегишли рангдаги қопқоқли контейнерга ташлашади.

5.3.3. Чиқинди ташиши техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд”ДУК Шуманай ва Қонликўл туманлари филиаллари ҳисобида 6 та (Шуманайда 3 та, Қонликўлда 3 та) махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Туманда йиғилган майший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Шуманай ва Қонликўл туманларида 108.2 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, майший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2.4 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртacha ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 5 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиха факат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианти Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхона га энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилди. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари.

Лойиха-баҳолаш хужжати

Шуманай ва Конликўл туманлари

Шуманай ва Конликўл туманларида хосил бўлаётган майший чиқиндилар, лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланаб, маҳсус Мультилифт техникалари ёрдамида

Кўнғирот туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб маҳсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган майший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 1 та маҳсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

5.3.4. Чиқиндиларни саралаши комплекси

ҚМЧ қўмилишидан олдин, уни саралаш керак бўлади. Бунинг учун ҚМЧдан барча йирик ўлчамдаги буюмлар ва рангли ҳамда қора металлар олиб ташланади. Шунингдек, ҚМЧдан шиша ва пластик олиб ташланади. Бугунги кунда замонавий заводларда янги саралаш линиялари жорий этилганлиги сабабли, саралаш жараёни анча осонроқ амалга оширилади.

Чиқиндини саралаш учун ускуналар алоҳида линияга тўпланади, чунки бу ерда бирданига бир неча механизм ишга туширилади. Шундай қилиб, чиқиндини саралаш учун стандарт линия саралаш машинасидан, узатувчи конвейердан иборат бўлади.

Чиқиндини саралаш комплекси (АСК) соатига **35** тонна, ёки кунига **274** тонна (бир 8 соатли смена ичida) материални саралайди ва **50** та оператор учун иш ўринларини яратади. Комплекс икки сменада ишлаши режалаштирилган.

Чиқиндини саралаш комплекси қўйидагилардан ташкил топади:

- пакетларни очиш мосламасига эга бункер;
- лоток роликли тиргакка эга тасмали конвейер;
- келиб тушаётган материални турли фракцияларга сепарациялаш учун, маълум даражали гомогенизацияга эга, саралаш барабани.
- саралаш барабанидан келиб тушадиган материални қўлда саралаш учун маҳсус саралаш кабиналари. Кабиналар кондиционерлар, чанг ушлаб қолувчи

фильтрлар, ёритиш, хавфсизлик тизимлари, ўтўчиргич ва бошқалар билан жиҳозланган.

● картонни, пластикни ва қоғозларни боғламларга қадоқлаш учун иккиламчи хом ашё учун пресс, бу сараланган иккиламчи хом ашёни сақлаш (кичик ўлчамдаги омбор ҳудуди талаб қилинади), ишлов бериш ва ташиш учун харажатларни қисқартириш ва бир вақтнинг ўзида унинг утилизациясидан тушадиган фойдани максимал даражада ошириш имкониятини беради. Шуманай ва Қонликўл туманларида хосил бўлаётган майший чиқиндилиарни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндилиарни қайта юклаш станцияга олиб келинади.

Чиқиндилиани қайта юклаш станцияси ҳудудида бир вақтнинг ўзида майший чиқиндилиарни саралаш ускунаси тушириш режалаштирилган.

Шуманай ва Қонликўл туманлари аҳоли сони ва чиқиндилиарни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда, йилига 100,0 минг тонна майший чиқиндилиарни саралаш имконини берувчи 1 та чиқиндилиарни саралаш ускунаси сотиб олиб ўрнатиш учун, хусусий шерик томонидан инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Шуманай ва Қонликўл туманларида хосил бўлаётган майший чиқиндиларни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиха доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу худудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўқка чиқаради. Бу эса туманни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қиласиди. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган худуддан 0,50 дан 1 ГАча бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида майший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Шуманай ва Қонликўл туманлари аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда кунига 150 тонна майший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)	-	1
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	-	1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	6	5
Самосвал 25 т.		
Фронтал автоюклагич		
Мультилифт	2	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)		1
Ассенизатор		
Эксковатор		
Бульдозер	2	
Чиқинди йиғиш майдончалари		5
Чиқиндилар учун контейнерлар	69	50

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Шуманай ва Қонликўл туманларида аҳолини майший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражасини 100 %га чиқарилади.

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиханинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат чиқиндиларни йўқ қилишни талаб қиласидан чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашда. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар этказади, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиши камроқ хавфли. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар этказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин. Асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиши, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўлларини, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба ёшлиар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон воситаларида кенг ёритиш;
- маҳсус чиқинди оқимларини йиғиши ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиши пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шиналар чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоқлаш чиқиндилари ва бошқалар);

- чиқиндиларни йигиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш - ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир худудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилғидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, заарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган заҳарли балчик - фильтрат. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасини олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усувлар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашdir.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, худудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария жиҳатидан тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-

тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ майший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга заарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш мысадида:

Кўйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ майший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ майший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ майший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиши гурӯҳи лойиҳани қўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қиласиди.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қиласиди.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корхоннинг устави ёки шунга tengлаштирилган хужжат орқали бўлади.

Корхонанинг эгаси (таъсисчии) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз урнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Хужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қўйидаги схема орқали амалга оширилади.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Шуманай ва Қонликўл туманлари Қорақалпогистон Республикасининг марказий қисмida, текислик ҳудудида жойлашган. Ушбу туманлар ҳудудидан А-380 Гузор-Бухоро-Нукус-Бейнеў автомагистрал йўли ўтган. Чиқинди ташиш полигони Кўнғирот туманида жойлашган.

Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291сонли Қарорига асосан, Шуманай ва Қонликўл туманлари қаттиқ майший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Шуманай ва Қонликўл туманларида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Кўнғирот туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битим

ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат хусусий шериклик битимидағи келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **9 233 270.66** минг сўмни ташкил қиласди, ва ундан ташқари давлат шериги томонидан **4 342 378.32** минг сўм қийматдаги асосий воситалар бўлиб тўлаш шарти билан сотилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	1
Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	3
Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	2
Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71PL	2
Бульдозер	TY-160	1
Бульдозер	YTO C-1402	1

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан тақлиф қилинади.

Асосий восита тури	Тақлиф этилаётган нарх	Сони
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 50 минг т)	3 785 000 000	1
Чиқинди қайта юқлаш станцияси	571 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	580 000 000	5
Махсус техника мультилифт	650 000 000	1
Чиқинди йиғиш шахобчаси	42 000 000	5
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	50

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм (ёки унга тенглаштирилган банк, суғурта ташкилоти хати) миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Шуманай ва Қонликўл туманларидағи лойиҳага маҳаллий бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

Лойиҳанинг хуқуқий асослари

Лойиҳани яратишида қуидаги асосий манбалар асос қилиб олинди:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги "2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги "Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун қўшимча шароитлар яратиш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Майший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиши, ташиши, утилизация қилиши, қайта ишлаш ва қўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга заарли таъсирини олдини олиш, шунингдек,

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам қўзда тутилган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади.

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушкини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узоқ муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арzonроқ маҳсулотлар билан чиқиши режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама маҳсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усусларидан фойдаланилади.

Лойиҳани ишлаб чиқиши, амалга ошириши муддатлари ва графики

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлиши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлиши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қиласди:

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2024 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёrlаш	20 000			
Маъмурий-маиший бино куриш		400 000		
Чиқинди йиғиш шахобчалари куриш		210 000		
Чиқинди ташиб машиналари харид қилиш	3 025 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			215 000	
Чиқинди саралаш ва чиқиндини қайта ишлаш ускуналари харид қилиш			4 356 000	
Мультилифт харид қилиш				650 000

Асосий манфаатдор томонларни аниқлаш ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Шуманай ва Қонликўл туманларидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари, Шуманай ва Қонликўл туманларининг ахолиси. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қиласи.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларни иккиламчи хом ашёларни сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

12. Лойиҳани баҳолаш

Қорақалпоғистон Республикасининг Шуманай ва Қонлиқўл туманларида қаттиқ майшишй чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиши даражасини оширади. Ҳудудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтириши керак.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлик учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишида наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ва чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ майший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

ИЛОВА-1

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Микдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10600
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	2

Фаолиятга оид маълумотлар

Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишиланадиган хомашё сифатидаги нархи, сўм
Қоғоз	18,90%	320
Металл	2,30%	200
Резина	0,80%	250
Полиэтилен	17,10%	280
Текстил	3,90%	175
Шиша	3,70%	100

Чиқинди нормаси

Норма	кг/1 киши	0,75
Бинта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	хисоб-китоблар асосида	2,4

Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Микдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегиши эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошланғич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	Ишлаб чиқариш ҳаражатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион ҳаражатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўйланган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик микдори, тонна	Талаб килинадиган жами маҳсус техника сони
Шуманай тумани			56 585,00	15 490,14	6
Қонликўл тумани			51 698,00	14 152,33	5
Жами			108 283,00	29 642,47	11

ҲАММАСИ

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқинди саралаш комплекси (Илига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	3 785 000,00
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	571 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	6	2 665 000,00	5	605 000,00
Самосвал 25 т.				
Фронтал автоюклагич				
Мультилифт	2	998 250,00		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			1	650 000,00
Ассенизатор				
Бошқа техникалар				
Бульдозер	2	679 128,32		
Чиқинди йиғиш майдончалари			5	42 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	69		50	4 300,00

Солиқ ставкалари		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиги	15%	
КҚС	15%	
Мулк солиги	2%	ўртача ўйллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХҚТФдан

Табиий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Тури	Бирлик	микдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНГИЧ ҚИЙМАТИ

МИНГ СҮМ

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлиб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	4 342 378,32	8 456 000,00	12 798 378,32	94%
Курилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	3%
Жами капитал қўйилмалар	4 342 378,32	8 856 000,00	13 198 378,32	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	20 000,00	377 270,66	397 270,66	3%
Лойиҳани тайёrlаш харажатлари	20 000,00	0,00	20 000,00	0,15%
Айланма маблағлар	0,00	327 270,66	327 270,66	2,41%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,37%
Бошлангич инвестицион капитал	4 362 378,32	9 233 270,66	13 595 648,98	100%
Бошлангич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	411 545,12	871 063,27	1 282 608,39	
Улушлар	32,1%	67,9%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

Худудлар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чикарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз-носоз)	Киймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
								Баланс	Қолдик	Баҳолаш		
Шуманай тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 518 LAA	AAC7309916	2014	Соз	293 384 817,52	266 491 209,24	315 000 000,00	320	19.07.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	95 298 XAA	AAE0491723	2018	Соз	530 729 408,33	482 079 212,57	572 000 000,00	320	19.07.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 225 BVA	AAF1441204	2019	Соз	431 460 000,00	427 864 500,00	544 500 000,00	320	19.07.2021
	4	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	95 381 XAA	AAF0067231	2018	Соз	441 974 306,67	401 459 995,22	514 250 000,00	320	19.07.2021
	5	Булдозер	Булдозер TY-160	95 AA 958	UZ-AA 002695	2016	Соз	275 811 079,65	237 887 056,20	339 564 160,00	320	19.07.2021
Жами								1 973 359 612,17	1 815 781 973,23	2 285 314 160,00		
Қонликўл тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 882 KAA	AAC7309922	2014	Соз	163 391 260,53	148 413 728,32	315 000 000,00	320	19.07.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	95 572 LAA	AAC7309924	2015	Соз	178 225 017,92	161 887 724,61	346 500 000,00	320	19.07.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	95 304 XAA	AAE0491743	2018	Соз	530 729 408,33	482 079 212,57	572 000 000,00	320	19.07.2021
	4	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	95 934 XAA	AAE0422614	2018	Соз	457 214 800,00	415 303 443,33	484 000 000,00	320	
	5	Булдозер	Булдозер TY-160	95 DA 401	UZ-AA 002713	2016	Соз	309 038 056,67	266 545 323,87	339 564 160,00	320	19.07.2021
Жами								1 638 598 543,45	1 474 229 432,70	2 057 064 160,00		
ҲАММАСИ										4 342 378 320,00		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сүм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирленинг нархи	Бошлангич қиймати	Қолдик қиймати	Эскириш суммаси										
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил	
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар																
1	Административ-маший бино (саралаш комплексига тегисли)	3%	1	400 000,00	400 000,00	400 000,00	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	
2	Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонни кувваттаға бұлған)	15%	1	3 785 000,00	3 785 000,00	3 785 000,00	567 750,00	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	378 500,0				
3	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	8%	1	571 000,00	571 000,00	571 000,00	45 680,00	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	
4	Чиқинди ташуучи (Исузу) 7м ³ ҳажмали	15%	5	605 000,00	3 025 000,00	3 025 000,00	453 750,00	453 750,0	453 750,0	453 750,0	453 750,0	453 750	302 500,0				
6	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	1	650 000,00	650 000,00	650 000,00	97 500,00	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	65 000,0				
7	Чиқинди йүнгіш майдончалари	3%	5	42 000,00	210 000,00	210 000,00	6 300,00	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	6 300,0	
8	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	50	4 300,00	215 000,00	215 000,00	10 750,00	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	
	Жами				8 856 000	8 856 000	1 193 730	1 193 730	1 193 730	1 193 730	1 193 730	1 193 730	820 730	74 730	74 730	74 730	
	Кумулятив амортизация						1 193 730,00	2 387 460	3 581 190	4 774 920	5 968 650	7 162 380	7 983 110	8 057 840	8 132 570	8 207 300	
	шу жумладан күбінчесе мулканинг кумулятив амортизациясы						12 000	24 000	36 000	48 000	60 000	72 000	84 000	96 000	108 000	120 000	
	Асосий воситаларниң йиллик ўртача қолдик қиймати						8 259 135,00	7 662 270,00	7 065 405,00	6 468 540,00	5 871 675,00	5 274 810,00	4 864 445,00	4 827 080,00	4 789 715,00	4 752 350,00	
	шу жумладан күбінчесе мулканинг йиллик ўртача қолдик қиймати						394 000,00	388 000,00	382 000,00	376 000,00	370 000,00	364 000,00	358 000,00	352 000,00	346 000,00	340 000,00	

Тегишли худудларда ахоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари түгрисида маълумот

Худуд												Ўртacha йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шуманай тумани	52 200	52 700	53 100	53 600	54 200	54 700	55 200	55 600	56 200	56 585	0,90%	57 094	57 609	58 127	58 651	59 179	59 711	60 249	60 792	61 339	61 891	
Қонлиқўл тумани	45 700	46 300	46 900	47 600	48 300	49 100	49 700	50 300	50 900	51 698	1,38%	52 411	53 134	53 868	54 611	55 364	56 128	56 903	57 688	58 484	59 291	
Жами	97 900	99 000	100 000	101 200	102 500	103 800	104 900	105 900	107 100	108 283		109 506	110 743	111 995	113 261	114 543	115 840	117 152	118 479	119 823	121 182	

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари түгрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртacha йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шуманай тумани	51	5,00%	54	56	59	62	65	68	72	75	79	83
Қонлиқўл тумани	43	5,00%	45	47	50	52	55	58	61	64	67	70
Жами	94		99	104	109	114	120	126	132	139	146	153

Худудлар бўйича ахоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шуманай тумани	15 630	15 770	15 912	16 056	16 200	16 346	16 493	16 642	16 792	16 943
Қонликўл тумани	14 348	14 546	14 746	14 950	15 156	15 365	15 577	15 792	16 010	16 231
Жами	29 977	30 316	30 659	31 005	31 356	31 711	32 070	32 434	32 801	33 174

Худудлар бўйича ахоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	5 665,69	5 729,71	5 794,47	5 860,01	5 926,31	5 993,41	6 061,29	6 129,98	6 199,48	6 269,81
Металл	689,48	697,27	705,15	713,12	721,19	729,36	737,62	745,98	754,43	762,99
Резина	239,82	242,53	245,27	248,04	250,85	253,69	256,56	259,47	262,41	265,39
Полиэтилен	5 126,10	5 184,02	5 242,62	5 301,91	5 361,90	5 422,61	5 484,03	5 546,17	5 609,05	5 672,68
Текстил	1 169,11	1 182,32	1 195,69	1 209,21	1 222,89	1 236,73	1 250,74	1 264,92	1 279,26	1 293,77
Шиша	1 109,16	1 121,69	1 134,37	1 147,20	1 160,18	1 173,31	1 186,60	1 200,05	1 213,66	1 227,42

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЖАСИ

минг сүм

Номи	Үлчов бирлиги	1 йил учун 1 кишига	Аҳоли сони	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум, минг сўм
Аҳолидандан чиқиндилар учун тўлов				
Шуманай тумани	1 киши/минг сўм	31,2	56 585,00	1 765 452,00
Қоңлиқўл тумани	1 киши/минг сўм	31,2	51 698,00	1 612 977,60
Жами				3 378 429,60

Сараланган иккиламчи хом-ашё

Номи	Үлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонн	5 602	320,00	1 792 776,66
Металл	тонн	682	200,00	136 355,37
Резина	тонн	237	250,00	59 284,94
Полиэтилен	тонн	5 069	280,00	1 419 281,52
Текстил	тонн	1 156	175,00	202 309,87
Шиша	тонн	1 097	100,00	109 677,14
ЖАМИ		13 843		3 719 685,50

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТЛАРИНИ ЎЗЛАШТИРИШ (%) ўртача

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Металл	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Резина	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Полиэтилен	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Текстил	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Шиша	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛГАН ҲОЛДАГИ МАҲСУЛОТ ҲАЖМИ

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	5 382	5 730	5 794	5 860	5 926	5 993	6 061	6 130	6 199	6 270
Металл	655	697	705	713	721	729	738	746	754	763
Резина	228	243	245	248	251	254	257	259	262	265
Полиэтилен	4 870	5 184	5 243	5 302	5 362	5 423	5 484	5 546	5 609	5 673
Текстил	1 111	1 182	1 196	1 209	1 223	1 237	1 251	1 265	1 279	1 294
Шиша	1 054	1 122	1 134	1 147	1 160	1 173	1 187	1 200	1 214	1 227

Тарифларнинг ўсиш суръати, % да	100%	105%	110%	115%	120%	125%	130%	135%	140%	145%
---------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Худудда чиқинди ташини бўйича камров даражаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Шуманай тумани	31%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Қоңлиқўл тумани	44%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

ҚМЧларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар учун мажбурий тўловларни ўртacha ундириш даражаси	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Номи	Юридик шахс учун чиқиндига тўлов, куб.м/ минг сўм (ҚҚС билан)	1 юридик шахс томонидан ҳосил қилинадиган ўртача чиқинди, куб.м/йил	Юридик шахслар сони	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан), минг сўм
Юридик шахслардан чиқиндилар учун тўлов				
Шуманай тумани	46	23	51	53 958,00
Қоңлиқўл тумани	46	23	43	45 494,00
Жами				99 452,00

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	31,2	32,76	34,32	35,88	37,44	39	40,56	42,12	43,68	45,24
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС сиз)	46	48,3	50,6	52,9	55,2	57,5	59,8	62,1	64,4	66,7

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ахолига күрсатилган хизматдан тушган тушум	1 017 376,31	2 902 353,13	3 074 930,74	3 251 057,34	3 430 793,73	3 614 201,68	3 801 343,97	3 992 284,38	4 187 087,71	4 385 819,81
<i>Шуманай тумани</i>	441 774,19	1 509 804,42	1 595 940,98	1 683 506,23	1 772 518,92	1 862 998,02	1 954 962,71	2 048 432,42	2 143 426,79	2 239 965,69
<i>Қоңлиқұл тумани</i>	575 602,12	1 392 548,71	1 478 989,77	1 567 551,11	1 658 274,81	1 751 203,67	1 846 381,26	1 943 851,96	2 043 660,92	2 145 854,12
Юридик шахсларга күрсатилған хизматлардан тушган тушум	104 424,60	115 128,12	126 640,93	139 017,21	152 314,50	166 593,99	181 920,64	198 363,46	215 995,77	234 895,40
<i>Шуманай тумани</i>	56 655,90	62 463,13	68 709,44	75 424,23	82 638,72	90 386,10	98 701,62	107 622,73	117 189,20	127 443,25
<i>Қоңлиқұл тумани</i>	47 768,70	52 664,99	57 931,49	63 592,98	69 675,78	76 207,89	83 219,01	90 740,73	98 806,58	107 452,15
Қоғоз	1 722 370,68	1 925 181,07	2 039 654,78	2 156 482,60	2 275 704,86	2 397 362,53	2 521 497,25	2 648 151,33	2 777 367,75	2 909 190,19
Металл	131 000,42	146 425,81	155 132,47	164 018,19	173 086,02	182 339,08	191 780,54	201 413,63	211 241,59	221 267,77
Резина	56 956,70	63 663,40	67 448,90	71 312,26	75 254,79	79 277,86	83 382,85	87 571,14	91 844,17	96 203,38
Полиэтилен	1 363 543,46	1 524 101,68	1 614 726,70	1 707 215,39	1 801 599,68	1 897 912,00	1 996 185,32	2 096 453,13	2 198 749,47	2 303 108,90
Текстил	194 364,75	217 251,34	230 169,38	243 353,07	256 806,97	270 535,70	284 543,96	298 836,52	313 418,24	328 294,03
Шиша	105 369,90	117 777,28	124 780,47	131 927,67	139 221,36	146 664,04	154 258,26	162 006,61	169 911,72	177 976,25
Жами тушум	4 695 406,82	7 011 881,82	7 433 484,38	7 864 383,73	8 304 781,91	8 754 886,89	9 214 912,79	9 685 080,20	10 165 616,42	10 656 755,74

ЁММ Ҳаражатлари

Саралаш пунктидан энг узок бўлган йигим пункти - (35-40) км, рейс - 80 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 40 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 2,2 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 88 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	11
Ёқилғи нархи	м.куб/минг сўм	2,35
100 км га ёқилғи ҳаражати мусурвоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи ҳаражати мультилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	88,0

Йиллик ўртача бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	32 120,00
Йиллик ўртача бир автомобильга ҳаражат, минг. сўм	минг. сўм	23 377,77
Барча автомобилларга йиллик жами ҳаражат, минг. сўм	минг. сўм	257 155,51
Кунлик ўртача юриш масофаси(мультилифт)	км	145,00
Йиллик ўртача мультилифтнинг юриш масофаси	км	52 925,00
Йиллик ўртача мультилифтга ҳаражат, минг. сўм	минг. сўм	49 703,48
Мультилифт техникасига кетадиган ёқилғи ҳаражатлари, минг. сўм	минг. сўм	149 110,43
Бошқа маҳсус техникаларга (20%) ҳаражатлар, минг. сўм	минг. сўм	9 351,11
Мойлаш материаллари, минг сум	минг. сўм	7 391,30
Йиллик жами ЁММ ҳаражатлари, минг. сум	минг. сўм	423 008,36

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида КМЧ саралаш пунктига ташилади ва шу ернинг узида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Кўнгирот туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 85 км ни ташкил қиласи кунлик қатновлар сони 3,2 та кунлик масофа 145 км

Автопаркнинг техник ҳизмат кўрсатиш ҳаражатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	434,8
Жорий таъмир	минг сўм	1304,3
Капитал таъмир	минг сўм	5217,4
1 автомобильга йиллик ҳаражатлар		
Жорий таъмир		2 608,70
Жорий таъмир	минг сўм	3 913,04
Капитал таъмир	минг сўм	5 217,39
1 автомобильга йиллик жами ҳаражатлар	минг сўм	11 739,13
Жами юк машиналари учун ҳаражат	минг сўм	129 130,43
Жами маҳсус техникалар учун ҳаражат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	29 347,83
Автопарк учун жами йиллик ҳаражатлар		158 478,26

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

МИНГ СҮМ

№	Күрсаткычлар	Единица измерения	Харажатлар нормаси бүйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эхтиёт кисмлар бүйича харажатлар		231 026,09	1,00	231 026,09	*Асосий воситанинг бошланғич қийматидан
2	Екилғи харажатлари				423 008,36	Транспортлар учун күнлик сарф нормасидан
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник күрик харажатлари				158 478,26	Техник күрик бүйича сраф нормасидан
4	Сарапланган иккиламчи хом-ашё учун коплар ва идишлар	сони	120 374,21	2,00	240 748,42	100 кг лик қоллар
5	Униформа	сони	12,00	50,00	40 695,65	1 та иишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида
Жами					1 093 956,78	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,39	285 652,17
Сув	м3	7 300	5,83	42 530,43
Газ	м3	1 095	0,57	618,91
Жами				328 801,52

ИШ ҲАҚИ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртacha иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>АДМИНИСТРАЦИЯ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4,0		162 000,00
Ягона ижтиёмий тўлов	12%		19 440,00
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,0
Юкловчилар	22	1 500,00	396 000,0
Ҳайдовчилар	16	1 500,00	288 000,0
МФЙларда тўловлар буйича мутахассис	8	1 500,00	144 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш буйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш буйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Коровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	78		1 548 000,00
Ягона ижтиёмий тўлов	12%		185 760,00
ҲАММАСИ БЎЛИБ	82		1 915 200,00

ИЛОВА-12

ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР

минг сўм

Ҳаражатлар таркиби	Доимий ҳаражатлар улуши (%)	Ўзгарувчан ҳаражатлар улуши(%)	Доимий ҳаражатлар	Ўзгарувчан ҳаражатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш ҳаражатлари	0%	100%	0	1 093 957	1 093 957	21%
Электр ва ресурслар ҳаражати	5%	95%	16 440	312 361	328 802	6%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи ҳаражатлари	100%	0%	1 548 000	0	1 548 000	30%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	185 760	0	185 760	4%
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	100%	0%	19 025	0	19 025	0%
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг ижараси бўйича ҳаражатлар	100%	0%	539 426	0	539 426	11%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича ҳаражат	100%	0%	1 193 730	0	1 193 730	23%
Бошқа операцион ҳаражатлар	50%	50%	8 086	8 086	16 173	0%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	3%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	733	13 933	14 666	0%
ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР			3 692 641	1 428 337	5 120 978	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

МИНГ СҮМ

Ҳаражатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш ҳаражатлари	1 039 258,94	1 148 654,62	1 203 352,46	1 258 050,30	1 312 748,14	1 367 445,98	1 422 143,81	1 476 841,65	1 531 539,49	1 586 237,33
Электр ва ресурслар ҳаражати	313 183,45	345 241,60	361 681,67	378 121,75	394 561,83	411 001,90	427 441,98	443 882,05	460 322,13	476 762,21
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи ҳаражатлари	1 548 000,00	1 625 400,00	1 702 800,00	1 780 200,00	1 857 600,00	1 935 000,00	2 012 400,00	2 089 800,00	2 167 200,00	2 244 600,00
Ягона ижтимоий түлөв	185 760,00	195 048,00	204 336,00	213 624,00	222 912,00	232 200,00	241 488,00	250 776,00	260 064,00	269 352,00
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	19 025,34	19 976,60	20 927,87	21 879,14	22 830,40	23 781,67	24 732,94	25 684,20	26 635,47	27 586,74
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг изяраси бўйича ҳаражатлар	539 425,88	539 425,88	539 425,88	539 425,88	539 425,88	539 425,88	539 425,88			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича ҳаражат	1 193 730,00	1 193 730,00	1 193 730,00	1 193 730,00	1 193 730,00	1 193 730,00	820 730,00	74 730,00	74 730,00	74 730,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	4 838 383,60	5 067 476,70	5 226 253,88	5 385 031,06	5 543 808,24	5 702 585,43	5 488 362,61	4 361 713,91	4 520 491,09	4 679 268,27
Бошқа операцион ҳаражатлар	8 086,27	8 490,59	8 894,90	9 299,21	9 703,53	10 107,84	10 512,15	10 916,47	11 320,78	11 725,10
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 200,00	186 300,00	194 400,00	202 500,00	210 600,00	218 700,00	226 800,00	234 900,00
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 384,00	22 356,00	23 328,00	24 300,00	25 272,00	26 244,00	27 216,00	28 188,00
Банк комиссияси	733,29	769,96	806,62	843,29	879,95	916,62	953,28	989,95	1 026,61	1 063,28
Солиқлар (мулк солиги)	9 142,17	9 088,60	8 968,60	8 848,60	8 728,60	8 608,60	8 488,60	8 368,60	8 248,60	8 128,60
ОПЕРАЦИОН ҲАРАЖАТЛАР	199 401,74	208 861,15	218 254,12	227 647,10	237 040,08	246 433,06	255 826,04	265 219,02	274 611,99	284 004,97
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	5 037 785,34	5 276 337,84	5 444 508,00	5 612 678,16	5 780 848,32	5 949 018,48	5 744 188,64	4 626 932,93	4 795 103,09	4 963 273,25

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

МИНГ СҮМ

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	-49 985,45	261 694,89	299 691,75	339 083,12	379 899,33	422 171,55	521 881,91	759 977,38	806 814,29	855 241,66
Жами		-49 985,45	261 694,89	299 691,75	339 083,12	379 899,33	422 171,55	521 881,91	759 977,38	806 814,29	855 241,66

СОЛИК ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Хисобланған ККС</u>	15%	479 743	536 025	568 507	601 738	635 738	670 524	706 118	742 539	779 808	817 948
<u>ККС зачет</u>	15%	180 037	198 670	208 130	217 590	227 051	236 511	245 972	255 432	264 893	274 353
<u>ККС (фарки)</u>		299 706	337 356	360 377	384 148	408 687	434 013	460 146	487 106	514 915	543 595

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиғи	2%	7 880,00	7 760,00	7 640,00	7 520,00	7 400,00	7 280,00	7 160,00	7 040,00	6 920,00	6 800,00

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТҮҮРИСИДАГИ ХИСОБОТ

Күрсаткичлар	МИНГ СҮМ									
	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	4 695 406,82	7 011 881,82	7 433 484,38	7 864 383,73	8 304 781,91	8 754 886,89	9 214 912,79	9 685 080,20	10 165 616,42	10 656 755,74
МАХСУЛОТ ТАННАРХИ	4 838 383,60	5 067 476,70	5 226 253,88	5 385 031,06	5 543 808,24	5 702 585,43	5 488 362,61	4 361 713,91	4 520 491,09	4 679 268,27
ЯЛПИ ТУШУМ	-142 976,79	1 944 405,12	2 207 230,50	2 479 352,67	2 760 973,67	3 052 301,46	3 726 550,19	5 323 366,29	5 645 125,32	5 977 487,47
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	226 800,00	235 872,00	244 944,00	254 016,00	263 088,00
Операцион харажатлар	8 819,57	9 260,55	9 701,52	10 142,50	10 583,48	11 024,46	11 465,44	11 906,42	12 347,39	12 788,37
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	-333 236,36	1 744 632,58	1 997 944,98	2 260 554,17	2 532 662,19	2 814 477,00	3 479 212,75	5 066 515,88	5 378 761,93	5 701 611,10
СОЛИҚ ТҮЛАНГУНГА ҚАДАР БҮЛГАН ФОЙДА	-333 236,36	1 744 632,58	1 997 944,98	2 260 554,17	2 532 662,19	2 814 477,00	3 479 212,75	5 066 515,88	5 378 761,93	5 701 611,10
ФОЙДА СОЛИГИ	-49 985,45	261 694,89	299 691,75	339 083,12	379 899,33	422 171,55	521 881,91	759 977,38	806 814,29	855 241,66
БОШҚА СОЛИҚЛАР	9 142,17	9 088,60	8 968,60	8 848,60	8 728,60	8 608,60	8 488,60	8 368,60	8 248,60	8 128,60
СОФ ФОЙДА	-283 250,90	1 482 937,69	1 698 253,23	1 921 471,04	2 152 762,86	2 392 305,45	2 957 330,84	4 306 538,50	4 571 947,64	4 846 369,43
Жамгарилган фойда	-283 250,90	1 199 686,79	2 897 940,02	4 819 411,06	6 972 173,92	9 364 479,37	12 321 810,21	16 628 348,71	21 200 296,35	26 046 665,78
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	-3%	28%	30%	32%	33%	35%	40%	55%	56%	56%
Соф фойда/Жами тушум	-6%	21%	23%	24%	26%	27%	32%	44%	45%	45%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

МИНГ СҮМ

Кўрсаткичлар	Айланыш коэф.	Инвест. период	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРӢӢ АКТИВЛАР		0	864 137	1 171 325	1 227 065	1 283 966	1 342 054	1 401 356	1 461 898	1 523 708	1 586 814	1 651 245
Дебитор қарздорлик	8	0	586 926	876 485	929 186	983 048	1 038 098	1 094 361	1 151 864	1 210 635	1 270 702	1 332 094
Хом-ашё заҳираси	3		57 737	63 814	66 853	69 892	72 930	75 969	79 008	82 047	85 086	88 124
Тайёр маҳсулот заҳираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	219 475	231 026	231 026	231 026	231 026	231 026	231 026	231 026	231 026	231 026
ЖОРӢӢ ПАССИВЛАР		0	537 598	563 053	580 695	598 337	615 979	633 621	609 818	484 635	502 277	519 919
Кредитор қарздорлик	9	0	537 598	563 053	580 695	598 337	615 979	633 621	609 818	484 635	502 277	519 919
Айланма капитал		327 271	326 539	608 272	646 370	685 629	726 076	767 736	852 080	1 039 073	1 084 537	1 131 326
Айланма капиталдаги ўзгариш		327 271	-732	281 733	38 097	39 259	40 447	41 660	84 345	186 993	45 464	46 789

		Қопланиш куни		Айланыш коэффициенти (360 / Қопланиш куни)	
Тушум тушиш даври		45	кун	8	
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиги		120	кун	18	
Тайёр маҳсулот қолдиги		10	кун	36	
Эҳтиёт қисмлар қолдиги		360	кун	1	
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар		40	Дней	9	

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТҮГРИСИДА ҲИСОБОТ

МИНГ СҮМ

Күрсаткичлар	0 год	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	4 695 406,82	7 011 881,82	7 433 484,38	7 864 383,73	8 304 781,91	8 754 886,89	9 214 912,79	9 685 080,20	10 165 616,42	10 656 755,74
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	327 270,66	-731,60	281 733,43	38 097,18	39 259,28	40 446,63	41 659,98	84 344,54	186 992,88	45 463,89	46 789,28
ТҮЛАНГАН ҚҚС		299 705,64	337 355,91	360 376,97	384 147,74	408 686,65	434 012,77	460 145,82	487 106,28	514 915,33	543 594,95
СОФ ТУШУМ	-327 270,66	4 396 432,78	6 392 792,48	7 035 010,23	7 440 976,71	7 855 648,63	8 279 214,14	8 670 422,43	9 010 981,04	9 605 237,20	10 066 371,52
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-327 270,66	3 644 653,60	3 873 746,70	4 032 523,88	4 191 301,06	4 350 078,24	4 508 855,43	4 667 632,61	4 286 983,91	4 445 761,09	4 604 538,27
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	751 779,17	2 519 045,78	3 002 486,35	3 249 675,65	3 505 570,39	3 770 358,72	4 002 789,82	4 723 997,13	5 159 476,10	5 461 833,24
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	226 800,00	235 872,00	244 944,00	254 016,00	263 088,00
Операцион харажатлар	0,00	8 819,57	9 260,55	9 701,52	10 142,50	10 583,48	11 024,46	11 465,44	11 906,42	12 347,39	12 788,37
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	561 519,61	2 319 273,24	2 793 200,82	3 030 877,14	3 277 258,90	3 532 534,26	3 755 452,38	4 467 146,71	4 893 112,71	5 185 956,87
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	8 856 000,00										
Молиявий харажатлар	70 000,00										
Солиқ тўловлари		-40 843,28	270 783,49	308 660,35	347 931,72	388 627,93	430 780,15	530 370,51	768 345,98	815 062,89	863 370,26
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-8 926 000,00	602 362,89	2 048 489,75	2 484 540,48	2 682 945,42	2 888 630,98	3 101 754,11	3 225 081,87	3 698 800,73	4 078 049,82	4 322 586,61
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-8 926 000,00	602 362,89	2 048 489,75	2 484 540,48	2 682 945,42	2 888 630,98	3 101 754,11	3 225 081,87	3 698 800,73	4 078 049,82	4 322 586,61
Битимга асосан тўловлар	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-8 926 000,00	602 362,89	2 048 489,75	2 484 540,48	2 682 945,42	2 888 630,98	3 101 754,11	3 225 081,87	3 698 800,73	4 078 049,82	4 322 586,61
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	602 362,89	2 650 852,64	5 135 393,12	7 818 338,54	10 706 969,51	13 808 723,62	17 033 805,49	20 732 606,22	24 810 656,04	29 133 242,65

ИЛОВА-18

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Күрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	3 719 686
Доимий ҳаражатлар	3 692 641
Ўзгарувчан ҳаражатлар	1 428 337
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	161%

ИЛОВА-19

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сүм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-9 233 271	14,0%				0,0
1 йил	602 363	14,0%	528 389	-8 704 882		0,0
2 йил	2 048 490	14,0%	1 576 246	-7 128 636	-50%	0,2
3 йил	2 484 540	14,0%	1 676 994	-5 451 642	-22%	0,2
4 йил	2 682 945	14,0%	1 588 519	-3 863 123	-5%	0,2
5 йил	2 888 631	14,0%	1 500 264	-2 362 858	4%	0,2
6 йил	3 101 754	14,0%	1 413 117	-949 741	11%	0,2
7 йил	3 225 082	14,0%	1 288 863	339 122	15%	0,1
8 йил	3 698 801	14,0%	1 296 648	1 635 770	18%	0,1
9 йил	4 078 050	14,0%	1 254 033	2 889 803	20%	0,1
10 йил	4 322 587	14,0%	1 165 991	4 055 794	22%	0,1

Хусусий капитал	минг.сум	9 233 270,66
Жалб қилинган маблағлар	минг.сум	4 362 378,32
Жами	минг.сум	13 595 648,98
Хусусий капитал улуши	%	67,9%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	32,1%
Хусусий капитал қиймати	%	22%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	18,9%